

Livsglede

BLADET FOR AMPUTERTE/PROTESEBRUKERE 1/2015

Christoffer Lindhe, svensken som står oppreist etter å ha mistet to bein og en arm i en jernbaneulykke. Han var inspirator under Momentum Nords årsmøteweekend i Tromsø tidlig i mars. Reportasje på sidene 14-19.

ET BLIKK PÅ DRONNINGEN AV MOMENTUM, LILLIAN PERRET 6-7

EN RUVENDE VINNER AV MOMENTUMPRISEN, GEIR BORNKESSEL 24-25

blatchford
ORTOPEDI AS

En slagkraftig partner

Blatchford Ortopedi AS samler 130 norske spesialister på ortopediteknikk i ett selskap. Sammenslåingen vil gi de lokale bedriftene mer kunnskap og flere valgmuligheter som vil hjelpe brukerne til en bedre hverdag.

blatchford.no

MOMENTUMS ÆRESMEDLEM:
PRINSESSE MÄRTHA LOUISE

Livsglede 1/2015

Utgiver: MOMENTUM
Postboks 49 Skøyen 0212 Oslo.
Utkommer 4 ganger årlig.

Layout: Christine Wigaard
Trykk: Wisa Grafisk AS

REDAKSJONEN I LIVSGLEDE
Nils-Odd Tønnevoll
Ansvarlig redaktør
Legg- og lærprotesebruker
nils.tonnevoll@connectum.no
Tlf. 92 20 16 26

Flemming Dahl
Journalist
flemmdahl@hotmail.com
Tlf. 98 62 55 96

Hans H. Reinertsen
Fotograf
hasse8@mac.com
Tlf. 90 12 29 30

Internett:
www.momentum.nu

Annonser:
Kontakt Nils-Odd Tønnevoll
nils.tonnevoll@connectum.no
Tlf. 92 20 16 26

Forside:
Christoffer Lindhe med en protesefot
han har vært med på å utvikle.
Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

ISSN: 1891-3040

*"Det er bedre å tenne et lys
enn å forbanne mørket"*

LEDER

En takk til Momentums ildsjeler

Vi er heldige i Momentum fordi vi har mange ildsjeler, og jeg vil rette en STOR TAKK til dere for at dere står på for fellesskapet.

Ildsjelene våre er å finne som tillitsvalgte i styrer og utvalg som tar på seg og gjennomfører en rekke oppgaver, alt fra drifting av nettsider og andre sentrale oppgaver som medlemmer over hele landet nyter godt av, til drifting av fylkeslag med arrangementer og likepersonstjeneste drevet av amputerte og pårørende.

Nylig er det avholdt en kursweekend for tillitsvalgte, og det er gledelig å registrere det store engasjementet. Ildsjeler sprer livsglede-brann som ild i tørt gress i positiv forstand, og mange henter inspirasjon fra å se andre stå på.

«Spør deg selv: Hva kan jeg gjøre for å gjøre en forskjell?»

Eksempels makt er sterk og bør ikke undervurderes. Jeg håper at utdelingen av Momentumprisen til Årets tillitsvalgte, Geir Bornkessel, for vedvarende, ekstraordinær innsats inspirerer andre til å følge hans eksempel.

Og nettopp det å ha noen forbilder, noen å se opp til, er også svært viktig i likepersonstjenesten. Både for den som selv er amputert og for pårørende. Det å se at andre får det til, klarer seg godt, mestrer det ene og andre, er en enorm inspirasjon og spore til innsats.

Jeg vil oppfordre alle medlemmer til å støtte våre ildsjeler og slutte lojalt opp om vårt arbeid og våre aktiviteter og arrangementer. Ikke vær en gratisspassasjer som overlater all jobben til andre, men bidra aktivt.

Kanskje kan du være likeperson? Kanskje du kan hjelpe til med å arrangere noe? Kanskje du kan ta en ringerunde til medlemmer som ikke har vært aktivt med på en stund for å høre hvordan de har det? Kanskje du kan ta en tårn i ditt fylkestyre? Eller delta i et brukerutvalg? Eller noe annet du brenner for?

Spør deg selv: Hva kan jeg gjøre for å gjøre en forskjell?

Med denne oppfordringen ønsker jeg god påske og en god vår!

Livsglad hilsen

Dr. Nils-Odd Tønnevoll
Styreleder

AV INNHOLDET:

En rask prat med Anne-Lise Sættem	s 4	Tøffe tak i kjelkehockey	s 10
Et blikk på Lillian Perret	s 6-7	Fargerik weekend i Tromsø	s 14-19
Skiglede – med TV på besøk	s 8	Momentumprisen til Geir Bornkessel	s 24-25

Med Momentum i hjertet...

Istedenfor for blomster, send gjerne en pengegave til ... Et budskap av denne karakter er ikke aldeles uvanlig når et menneske er gått bort og begravelsen skal finne sted.

I ettertid er Livsglede blitt kjent med at et slikt budskap resulterte i rundt 12000 kroner oversendt til Momentum Nord.

Livsglede skrev i nummer 2 i fjor som-mer om Magne Hansen og hans Inger fra Lekang ved Stokmarknes – de to som riktignok var godt oppe i årene, men likevel i noens øyne så ut nærmest som et nyforelsket par da de deltok i Momentum-weekenden i Bodø i april i fjor.

Og, som Livsglede skrev, da Magne og Inger i weekendens løp hørte om dette, at de så nyforelsket ut, korrigerste de humoristisk med å fortelle at de så frem til å feire 60 års bryllupsdag noen måneder senere, den 28. august.

Men den gjennom mange år lårampu-terte Magne døde kort tid etter week-enden i Bodø, som følge av et uhell ute i den naturen han var så glad i. Magne og Inger nådde ikke sammen frem til dagen de hadde sett frem til.

I ettertid har Jan-Henry Søberg, leder- en i Momentum Nord, fortalt Livsglede om budskapet da Magne skulle stedes til hvile, og Søberg har på Momentum Nords vegne gitt uttrykk for stor takk- nemlighet overfor Inger.

Livsgledes beretning i utgave nr. 2/2015 om at Magne Hansen var gått bort.

En rask prat med... ...Anne-Lise Sættem

Opprinnelig er hun fra Nordmøre, men i 1986, i godt voksen alder, flyttet Anne-Lise Sættem til Bodø. Og der er hun blitt værende. Hun bor der med samboer og, som hun sier det, "min første og eneste datter", som nå er nær 16 år gammel. Det er noe spesielt ved alle mennesker, og noe av det spesielle med Anne-Lise, som for øvrig lenge jobbet som diettkokk på sykehuset i Bodø, er at hun så å si samtidig hadde to milepælpregede opplevelser: Like etter at hun i en alder av 44 fødte sin datter på sykehuset i Bodø, ble Anne-Lise sendt til Radiumhospitalet i Oslo, der det ble fastslått at hun hadde kreft i den hæl- en som hadde vært veldig vond mens hun var gravid – og der hun få uker senere ble ampu- tert halvveis opp på høyre legg.

Når andre hører at du innenfor få uker fødte din datter og dernest ble leggamputert, kan de få et bilde av en dame som kom ut for et sammentreff av godt og vondt. Ser du det selv på den måten?

Det er nesten så jeg kan si at jeg fikk det verste og det beste samtidig. Det er klart at å få kreft i en sånn situasjon er ganske tøft, men samtidig var min datter som en medisin for meg. Jeg kunne ikke tenke bare på meg selv. Du kan si at det var veldig mye jeg ikke klarte som jeg hadde klart før, men jeg klarte å holde hennes tempo så lenge hun var liten. Hun ble på en måte en slags medisin som hjalp meg til å se fremover.

Anne-Lise Sættem: "Det er nesten så jeg kan si at jeg fikk det verste og det beste samtidig." Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

Synes du at du har klart deg fint som leggamputert, at amputasjonen ikke fullstendig har dominert din hverdag?

Ja, det synes jeg absolutt, for i mange år var det mest fokus på datteren min og hennes liv. Det er klart det er en del ting som ikke er like lett som før, det sier seg selv, men jeg synes egentlig det har gått bra, jeg har ikke brukt tiden så mye på meg selv. Litt av poenget er at jeg har gått veldig mye tur med datter- en min helt siden hun var liten.

Et råd til nyamputerte?

Et råd kan kanskje være at man bør se muligheter og ikke bare begrens- ninger. For du kan fortsatt klare mye, om enn ikke alt i samme grad eller mengde som før. Jeg kan gå på tur, jeg kan gå på ski, men ikke så langt som før. Man behøver ikke slutte med ting, men man må kanskje tilpasse seg litt til den nye situasjonen.

A black and white photograph of a man with a prosthetic leg running on a wet beach. A dog is running alongside him. The background shows a coastline with hills and a cloudy sky. The man is wearing a dark t-shirt and dark pants. The dog is a medium-sized breed with long fur. The overall mood is energetic and positive.

ottobock.

Sport helt enkelt.

Med kneleddet 3S80 Sport

Den gode følelsen etter en løperunde er vanskelig å slå. Vår sportsprotese og kneleddet 3S80 Sport gjør det mulig å løpe med like lange steg. Å hente energi løpende kan ikke erstattes når det gjelder å få mer styrke og bevegelighet og øke velværet. Bare den som har det bra er klar til utnytte sitt fulle potensial. Ensom eller i gruppe – sport er helt enkelt livsenergi.

For mer informasjon kontakt din ortopediingeniør.

Quality for life

Dronningen av Momentum

Latteren og det forførende smilet, evnen til å skape god stemning, viljen til å verve medlemmer og være med på å dra lasset ...

Flemming Dahl (tekst)
Hans Hekneby Reinertsen (foto)

Denne damen er fra mange år tilbake en av nøkkelfigurene i protesebrukerforeningen Momentum.

Elegansen i kledning, snevet av sensuell heshet i stemmen, dertil det ikke nordnorsk-klingende etternavet Perret – dette er kjennemerker som kan bringe tanken hen på det franske.

Denne personligheten fra Bodø, godt oppe i den nordlige del av Norge, er kjent også som Dronningen av Momentum.

Det er med Lillian Perret som med andre Momentum-folk: I samvær med dem er det lett å glemme at de mer eller mindre sliter med å mangle noe av kroppen, i Lillians tilfelle et helt høyreben, og at de som andre mennesker kan ha nedturer.

Lillian, hvis etternavn skriver seg fra en fransk oldefar (her finnes altså det franske), er blant dem her i landet med lengst erfaring som amputert. Man skal ikke i utide spørre en dame om alderen. Men folk kan legge sammen et stykke informasjon med et annet og komme omtrentlig frem til hvor voksen hun er, denne Lillian, og så vil de kanskje bli overrasket. Såpass voksen, denne figuren som i nummer tre 2008 var Livsgledes forsidebilde?

Hun var 15 år da benet ble amputert tidlig i 1950-årene, en tid da kirurgi og proteser og holdninger og mye annet var opptil veldig annerledes enn i dag.

Før hun ble rammet i låret av det hun beskriver som "den livsfarligste krefttypen som finnes", hadde Lillian noen barneår bak seg i Steigen, "et støkke nord for Bodø," som hun forklarer det, og dernest noen skoleår bak seg i Bodø, som var blitt hennes hjemby.

"Du vet at folk stort sett er veldig hyggelige hvis vi er hyggelige selv", sier Lillian Perret.

Angående sykdommen forteller Lillian at det gikk lang tid før hun og folk omkring henne visste hva som var galt. "Det kom ikke fort og brått, så jeg må ha hatt englevakt. Jeg kjente det lenge, men jeg sa ikke noe; du vet, vi var nokså tøffe på den tiden."

Videre: "Så plutselig, vi holdt på å leke, jeg og søst'ra min, jeg falt ... Jeg ble sendt på sykehuset. Der lå jeg i tre måneder. Jeg ble feilbehandlet, de visste ikke at det var kreft jeg hadde, kreft var ikke så vanlig på den tiden."

"De ga de meg et valg, de sa at hvis jeg amputerte, kunne jeg leve i to år, hvis jeg ikke amputerte, kunne jeg leve i tre måneder. Og det fikk jeg natta til å tenke på"

Bildet hun tegner viser at hun ble operert, at de fant ut at det dreide seg om kreft, at hun og "ho mamma" reiste med Hurtigruta til Trondheim og med tog til Oslo, der Radiumhospitalet, og etter hvert amputasjonen, ventet henne.

"Der ga de meg et valg, de sa at hvis jeg amputerte, kunne jeg leve i to år, hvis jeg ikke amputerte, kunne jeg leve i tre måneder. Og det fikk jeg natta til å tenke på. Men jeg angret stygt på at jeg sa bare

Kjempestemning da Lillian under årsmøte-weekenden sommeren 2006 overrakte Momentum-leder Nils-Odd Tønnevold en drømmefanger laget av en sjaman.

amputér, for jeg tror jeg kunne overlevd også hvis de ikke hadde amputert."

Lillian, en ungjente som var i ferd med å bli dame, ble utstyrt med en protese. "Men de hadde ingen tro på at jeg skulle overleve, så de lagde bare enn stokkprotese til meg." Lillian brukte den i nesten et år. "Så fant de vel ut at de skulle prøve noe annet, de tok mål, sendte tegninger til England, der en protese ble lagd. Så sendte de protesen hjem til meg og sa, vær så god, bruk den."

Hun traff en brasiliansk ortoped, forteller hun, og han sørget for at hun etter mye vondt med stokkprotesen fikk en bedre protesetilværelse. I tillegg husker hun ham som en i rekken av sine forelskelser ...

Lillian og søsteren hun har fortalt om var to i en stor ungeflokke: "Vi er ti søsken. Jeg har en bror som jeg mistet for fire år siden. Det var forferdelig trasig. Ellers er vi i vigør alle sammen."

Lillian har sittet i flere år i Momentums hovedstyre, hun har ledet foreningens nordnorske gren og er nå styremedlem i den. I Momentum, etablert noen tiår etter at hun ble am-

putert, fikk hun snart et godt forhold til foreningens frontfigur, Nils-Odd Tønnevold, og hans ektemann, Ola. "Momentum har betydd enormt mye for meg. Der har jeg truffet utrolig mange folk, hyggelige folk, og lært veldig mye."

Det franske ... Lillian forteller at hun aldri traff oldefaren, at hun har vært i Frankrike et par ganger og likt vinen og folket der, at hun ikke har besøkt stedet der oldefaren kom fra, men at hun har tenkt seg dit.

Lillian forteller at hun nok er den fødte optimist og at hun, ikke minst i lys av å ha overlevd sykdommen, tror på en

slags mirakler, dessuten at hun, uten å være religiøs i streng forstand, tror på Gud og føler seg sterk av det. Hun husker at det var under reisen til Radiumhospitalet at moren fortalte at sykdommen var kreft. "Da ble jeg fryktelig redd, for jeg hadde en nabo som fikk kreft i en fot, og han døde etter en måned."

"Jeg var så redd, jeg kjente at jeg ble vettløs og iskald." Det var i en lugar om bord i Hurtigruta, husker hun. "Men plutselig ble det lys rundt meg, det ble helt lyst, det var et sånt rart lys, jeg tenkte, hva er dette? Så plutselig ble all redselen borte, jeg så bare ... jeg vet ikke, jeg kan ikke forklare det. Jeg ble ikke redd mer."

Hun har "kontorutdannelse, litt handelsskole og sånt", hun drev i mange år et reklamebyrå og sydde og strikket samtidig. "Nå driver jeg igjen systue, jeg syr alt, syr og reparerer, jeg kan også sy nytt. Jeg har lært det hos min mor, hun var sydame."

Det å være mor til sin sønn ... Man forstår det, når hun forteller om det, at dette er noe av det virkelig gode i Lillians tilværelse: "Jeg fikk en sønn da jeg var 19. Vi hadde et fantastisk forhold, for det var så liten aldersforskjell på oss, og det har vi fremdeles. Han bor i Bodø og har to barn, jenter, nydelige damer, de bor i Oslo begge to, nu."

Beste funksjon og livskvalitet for den enkelte!

For deg som protesebruker gjør vi en forskjell – det er ditt valg

Sandefjord: Teknomed AS, Skolmar 13, 3232 Sandefjord **Porsgrunn:** Storgata 118, 3291 Porsgrunn
Telefon 33 45 45 33, e-post: info@teknomed.no, www.teknomed.no

Alt innen
ORTOPEDISKE
hjelpemidler

ORTOPEDITEKNIKK
er en totalleverandør av ortopeditekniske løsninger. Dyktige medarbeidere på lokale klinikker, samhandling med brukerne og kompetanse på både moderne og tradisjonelle metoder gir våre brukere trygghet på at de beste løsningene velges.

www.ortopediteknikk.no
Ryensvingen 6, 0680 Oslo

ORTOPEDITEKNIKK

Oslo, Lillestrøm, Gran, Mo i Rana 23 03 56 00. Sandvika 67 80 50 50.
Horten 33 01 76 02. Tønsberg 33 01 76 00. Sandefjord 33 01 76 03. Stavern 33 01 76 04.
Sandnes 51 66 44 83. Stavanger 51 88 56 60. Sogndal 57 67 28 65. Førde 57 72 24 84.

Skiglede – med TV på besøk

Snø og vind i luften ... Realt vintervær, altså, da protese-brukerforeningen Momentum og aktivitetsskaperen Funkibator sent i januar arrangerte langrennsweekend for amputerte og pårørende like inntil fjellområdet Rondane.

Og noen dager senere fikk arrangementet en tre minutter lang oppmerksomhet på TV, på denne bakgrunn:

Weekenden hadde fått pengestøtte fra ExtraStiftelsen, som driftes av den statlige pengemaskinen Norsk Tipping, og stiftelsen ville vise frem et eksempel på hva overskuddspenger brukes til, hvilket skjedde i et av TV-programmene der NRK1 viser trekninger fra stiftelsens spill.

Blant weekend-deltagerne var Kari Evensen, som i TV-reportasjen fortalte at hun var blitt låramputert for knapt et år siden. Nå gikk hun før første gang på ski med lårprotese og i strålende humør. "Det var veldig gøy å få til å gå på ski etter amputasjon," sa hun, for så å tilføye: "Det var deilig."

TV-reportasjen gikk på luften 10. februar og er tilgjengelig på nettet: <http://tv.nrk.no/serie/extra-trekning/KMTE70006615/10-02-2015>

Erik Ax, en erfaren amputert, en hyppig deltager i Momentum-arrangementer. Han var blant dem TV-kameraet fokuserte på. Foto fra reportasjen.

Geir Arne Hageland redegjorde for weekenden foran kamera. Han har lang erfaring som amputert. Han var kursleder, han er en nøkkemann i både Momentum og Funkibator. Foto fra reportasjen.

Kari Evensen, med en ikke så lang erfaring som amputert, ble intervjuet i TV-reportasjen. "Jeg har fått en veldig god opplevelse", sa hun. Foto fra reportasjen.

TOV AS

Trøndelag Ortopediske Verksted AS
St. Olavs Hospital, 7006 TRONDHEIM

Ditt behov - vår utfordring

Les mer om vår virksomhet på
www.tov.no

SERVICE MED ORTOPEDISKE OG TEKNISKE HJELPEMIDLER

Produkter

- Ben- og armproteser
- Ben- og armortoser; støtteskiner
- Korsetter
- Ortopediske spesialsko
- Innleggsåler og fotsenger
- Varmehjelpemidler for kuldeintoleranse
- Kompresjonshjelpemidler for brannskadet hud
- Sitteskall

Tjenester

- Vurdering av behov
- Måltaking og avstøpning
- Produksjon
- Trening og opplæring
- Justeringer og reparasjoner
- Etterkontroll og oppfølging
- Forskning og utvikling

New Motion Foot MX

Real Technology - Real People

MOTION FOOT MX

Vår Motion Foot MX er en forbedret utgave av vår tidligere modell Motion Foot. Med sin hydrauliske ankel, naturlige bevegelsesutslag og den nye multiaksiale fotplaten tilpasser foten seg automatisk til ujevnt terreng, bakker, ulike hælhøyder og gjør at man kan sitte med full fotkontakt mot underlaget. Motion Foot MX har individuelt justerbar motstand for plantar- og dorsalfleksjon, manuell lås for f. eks. bilkjøring og skifte av sko og har et totalt bevegelsesutslag på 50 grader.

- Multiaxial fotplate med 'split toe' for utmerket inversion/eversion
- Unik kraftoverføring gjennom hele steget
- Ny hældesign for økt vertikal støtdemping

For mer informasjon besøk: www.centri.se/feet/motion-foot

FILLAUER EUROPE
CENTRI

Tøffe tak på hocke

Hurtighet, teknikk, styrke, vilje til å vinne ... Dette er faktorer som teller når det spilles ishockey, også når det spilles kjelkehockey.

Flemming Dahl (tekst)
Hans Hekneby Reinertsen (foto)

Bare spør den 54 år gamle Hamarmannen Erik Haugen, som er legg-amputert, leder i Momentum Innlandet og kjelkehockeyspiller på andre sesongen. Eller forresten, han forklarte det jo fint i et innlegg på Lesertorget i Livsglede nr. 3 i fjor:

”Kjelkehockey er en fartsfylt sport med mye action, og den spilles på hockeybane med tilsvarende regler som i vanlig ishockey.”

Fotograf Hasse og jeg treffer som avtalt Erik i Ringerike Ishall, på Hønefoss.

Det er en lørdagskveld i februar. Erik spiller normalt på Lillehammers kjelkehockeylag, men denne kvelden på et lag som kalles T22, der T står for Talent og 22 indikerer at det dreier seg om å utvikle spillere som kan gjøre seg godt gjeldende i de paraolympiske vinterleker i 2022.

T22s trener, Andreas Hol, presiserer at T22 er et slags farmerlag som, foruten å ale opp talenter, også pleier spillere som har vært på landslaget og kan tenkes å komme tilbake dit. Og så har laget, bekrefter Hol, bruk for folk av typen Erik, ikke nødvendigvis fordi de sees som superaktuelle for toppspill i 2022, men iallfall for at unge talenter skal ha gode folk å bryne seg mot.

Gutter mot jenter

T22 skal denne kvelden spille treningskamp mot Europas kvinnelikjelkehockeylag. Det er såpass få kvinnelige kjelkehockeyspillere i Europa at det er blitt satset på et flernasjonalt lag fremfor på nasjonale landslag. Og det finnes noen norske jenter på dette Europa-laget.

Men på Hønefoss, av alle steder? Svaret fra Erik og medspillere er at det her lot seg ordne med spilletid, noe som ikke er enkelt å oppnå for kjelkehockey-folket til enhver tid i enhver ishall.

Blant folkene på sidelinjen denne kvelden er Kristian Buen, amputert gjennom venstre kne, Momentum-medlem, tidligere keeper på kjelkehockeylandslaget og nå leder for Lillehammers kjelkehockeylag, som altså er

ybanen

Full fart foran mål. Erik Haugen med rødt bein.

for Eriks hjemmelag å regne. Kristian har vært med landslaget både hit og dit i verden, men med henvisning til de paraolymiske vinterleker for et år siden, sier han: "Etter Sochi trengte jeg en pause. Så får vi se..."

Som ishockey, nesten ...

Ordinære ishockeyspillere tar seg frem på skøyter, mens kjelkehockeyspillere sitter på kjelke med en slags skøyte under og pigger seg frem. Piggene sitter i enden av en tilnærmet ordinær ishockeykølle, i motsatt ende av køllebladet. Dermed må kølla, mye kortere enn en ordinær ishockeykølle, raskt snus når pucken skal håndteres og eventuelt sendes av gårde mot mål.

En annen vesentlig forskjell mellom ordinære ishockeyspillere og kjelkehockeyspillere: Sistnevnte kan ikke, i

motsetning til førstnevnte, bevege seg baklengs.

I garderoben før kampen sitter Erik ved siden av en unggutt av en spiller, og Erik sier, idet han ser på gutten: "Den yngste her er 13, og jeg er 54."

Litt av et alderspenn, altså. Erik bare flirer, istedenfor å svare, når han blir spurt om han skulle kunne bli å se, i en alder av 60, på Norges kjelkehockeylandslag i 2022.

På klubbnivå er det slik her i landet – og det kan ha sammenheng med at det ikke finnes voldsomt mange funksjonshemmede innen kjelkehockeysporten – at både funksjonshemmede og funksjonsfriske kan stille på et kjelkehockeylag.

Men i paraolymiske leker og andre internasjonale mesterskap, eksempelvis det forestående kjelkehockey-VM i Buffalo i delstaten New York omkrings månedsskiftet april-mai, er det utelukkende funksjonshemmede – som følge av amputasjon eller noe annet – som får spille.

Noen som vil prøve seg?

Ideen til kjelkehockey, som her hjemme sorterer under Norges Ishockeyforbund, ble ifølge historiefortellere unnnfanget av tre rullestolbrukere på et rehabiliteringssenter i Stockholm i 1961. Senere har sporten vokst og blitt en paraolymisk øvelse, første gang i Lillehammer i 1994, og

det norske landslaget har hevdet seg riktig godt.

Men i Momentum finnes det ikke mange kjelkehockeyspillere, noe Erik gjerne skulle se en forandring på:

"Jeg tenker litt sånn at jeg kunne kanskje invitere til en åpen dag et sted, kanskje Hamar eller Lillehammer. Hvis noen tenner på ideen, kan de bare henvende seg til meg,"

Om Erik sier T22-trener Andreas at "han har jo hatt veldig stor fremgang på veldig kort tid" og at "han har en treningsvilje som om han skulle vært 14 år."

(Les om Erik Haugen også i *Livsglede* nr. 1/2014 s. 18 og nr. 3/2014 s. 10.)

Erik Haugen i bråbrems foran vantet.

Erik Haugen (54), nr. 2 fra venstre, sammen med unge lagkamerater i garderoben før kampen.

Ny generasjon ytterkosmetikk

Ekstrem beskyttelse for ekstrem bruk

Høy motstand mot rift,
slitasje og punktering

Servicevennlig og Slitesterk

En protese for alle aktiviteter

Uten skum under

Tåler vann

Forbedrer funksjon av vakuumprotease

Aqualeg kan tilpasses på en eksisterende protese (elementene må være kompatible), eller som et nytt ben laget med utvalgte komponenter. Aqualeg har flere viktige funksjoner. Den virker som en beskyttelse for protesen - Aqualeg er utrolig sterk mot oppskraping og rivskader på selve overflaten, og forhindrer sand og jord å komme i kontakt med protesedelene. Den virker også perfekt for svømmeprøter da den ikke synker eller flyter - den er nøytral i vannet. Aqualeg kan også brukes sammen med vanntette kneledd og vannbestandige deler slik at en protese kan gjøre alt. Overtrekket (Aqualeg) har et kosmetisk fint utseende og beskytter kneleddets mikrosensorer og hydraulikk mot overoppheting. Dette er viktig på ekstra varme sommerdager - spesielt i direkte solskinn. Aqualeg-kosmetikk forhindrer luftlekkasje i vakuumpotes ved at sleeveen kan festes direkte på protesehylsen og Aqualeg-kosmetikken kan ruller på over sleeveen (fremfor å feste sleeveen på protese-kosmetikken som gjør at det slipper inn luft og vakuuet fungerer sub-optimalt)

Besøk gjerne vår webside: www.nor-sea.no

For informasjon og bestilling kontakt hsklausen@msn.com

Norsea Prosthetics & Orthotics er Norsk representant for Aqualeg

NORSEA
PROSTHETICS & ORTHOTICS

Hamar Ortopediske AS

Vi tilbyr individuelt tilpassede hjelpemidler.

- Proteser
- Ortoser
- Ortopediske sko
- Fotsenger
- Spesialsko
- Innleggsåler
- Korsetter
- Oppbygg mm.

Vår kunnskap
– din helse

Besøksadresse: Grand Helsesenter,
Torggata 1, 2317 Hamar
Telefon: 62 51 19 50
E-post: post@hamar-ortopediske.no
Web: www.hamar-ortopediske.no

Ortopedisk Service

Servicen omfatter vurdering, måltaging, tilpassing og kontroll av ortopediske hjelpemidler som fotsenger, løpsinnlegg, såler, sko, proteser, støtteskiner, korsetter m.m.

Timebestilling:
32 83 04 15

ROSENKRANTZGATEN 17, 3018 DRAMMEN - T: 32 83 04 15

www.och.no

OCH
OCH ortopedi AS

Å være et
helt menneske,
er å føle seg
som et

Bevegelseshemming skal ikke stå i veien for livskvalitet.

OCH ortopedi har siden 1846 vært en ledende aktør i utvikling av ortopediske hjelpemidler. Vi er stolte over å være ISO-sertifisert. For deg som pasient innebærer dette at vi kan tilby spesialtilpassede hjelpemidler av høyeste kvalitet og standard.

Oslo og
Akershus
23 28 82 00

Møre og
Romsdal
70 14 50 40

Østfold
69 30 17 70

Oppland
61 24 73 30

Telemark
35 56 15 50

Spar penger

- få rabatt på overnatting og møterom

Ta kontakt med hotellet du ønsker å benytte eller direkte med oppført kontaktperson - oppgi avtalekoden.

God tilgjengelighet til hotellene er ett av FFOs mål med avtalene.

Mer informasjon

Les mer om hotellavtalene på - www.ffa.no/hotellavtaler

Rabattene gjelder både private opphold og Momentum-arrangementer.

Hotell

Hvordan bestille?

Choice Hotels - tlf 22 34 42 00

Kontaktperson: Karen Fischer

Telefon: 93 00 16 02 eller e-post:

karen.fischer@choice.no

(avtalekode CH14660)

Scandic Hotels - tlf 23 15 50 00

Kontaktperson: Mads Eliassen

Telefon: 90 50 19 11 eller e-post:

mads.eliassen@scandichotels.com

(avtalekode D000004481).

Thon Hotels - tlf 815 52 400

Kontaktperson: Line Raaen

Telefon: 92 69 77 56 eller e-post:

line.raaen@thonhotels.no

(avtalekode FFO).

En fargerik samling

En leggamputert nordmann som har vært bilselger og nå er pastor i en pinsemenighet; en ung svoppegående etter å ha mistet to bein og en arm i en jernbaneulykke; en tysker som vokste opp i og senere etablerte et ortopediverksted i Tromsø ...

Tromsø-weekendens festmiddag. Nærmest kamera sitter Christoffer Lindhe (t.v.) og Gunnar Bakke (t.h.).

Flemming Dahl (tekst)
Hans Hekneby Reinertsen (foto)

Hvert menneske sin historie, verden er full av skjebner og personligheter. I Tromsø tidlig i mars – foranlediget av en årsmøteweekend i Momentum Nord, et av de regionale lagene i

protesebrukerforeningen Momentum – kom fotograf Hasse og jeg i nærkontakt med noen av dem.

Hasse og jeg tjuvstartet weekenden fredag formiddag, fordi vi ville danne oss et bilde av to ortopediverksteder som med base i Tromsø tilbyr produkter og tjenester til amputerte og andre

kategorier kunder. Riktignok skulle representanter for verkstedene vise ansikt under selve weekend-arrangementet, men vi ville gjerne se dem i deres profesjonelle miljøer.

Nye tider i ortopedien

Og dermed, idet vi passerte døren inn til Aktiv Ortopedi AS, kom vi på inn-

mennesker

vensk mann som er veldig
skyggen av den kalde krigen

siden av et konkret eksempel på noe av noe av det som er typisk for vår tid, dette at virksomheter slår seg sammen i større enheter, ideelt sett til beste for både dem selv og kundene:

Aksjemajoriteten i Aktiv Ortopedi ble for få måneder siden kjøpt av britiske og langt større Blatchford, som sam-

tidig kjøpte et lite antall andre ortopedivirksomheter her i landet inn under sin paraply.

Samtidig vil det seg slik at en ortopediingeniør-utdannet mann ved navn Thomas Budenberg, han som for 13 år siden etablerte Aktiv Ortopedi og nå er i ferd med å gjøre pensjonist av seg, ikke bare har kvittet seg med sin aksjemajoritet, men også har overlatt sjefsstolen til en yngre mann. Og så kan det nok sees som typisk for vår tid at denne nye daglige lederen, som heter Ole-Christian Simonsen, har økonomisk utdannelse, han er ikke fagutdannet innen ortopedien.

Det har seg slik at store Blatchford har et søsterselskap som utvikler og produserer protesekomponenter. Dermed spør vi om Aktiv Ortopedi – som for øvrig skal beholde sitt navn inntil videre – nå vil dytte Blatchford-produkter på sine kunder? Men nei, nei, nei, får vi til svar av Budenberg og Simonsen. Noen stordriftsfordeler skal det riktignok bli av å være med i Blatchford-familien, presiserer de, men i kontrakten med britene står det klart at kundene skal ha fritt valg av produktmerker. "Det er kjempeviktig for oss dette at det er valgfrihet", sier Simonsen.

Generasjonsskifte: Thomas Budenberg (bak) forbereder seg på å bli pensjonist, Ole-Christian Simonsen overtar som daglig leder i Aktiv Ortopedi AS.

Gutten fra Øst-Berlin

Denne Budenberg som vil gjøre seg til pensjonist ... Navnet høres ikke rotfast norsk ut, dessuten snakker han med en aldri så liten aksent, er det noe tysk han har i seg? Ja, bekrefter mannen, idet han likevel mener at aksenten kan stamme like mye fra Sverige, et av de landene han har bodd i. Før vi vet ordet av det er vi tre – Thomas, som vi blir på fornavn med, samt Hasse og jeg – fanget i hva som blir

Mange av weekend-deltakerne kom flyvende inn til Tromsø...

en lang samtale om Tyskland og krig og etterkrigstid og kald krig ...

Historieinteresserte Hasse og jeg spør, Thomas blir revet med og svarer. Vi får en skisse av en Thomas som vokste opp i Øst-Berlin og i veldig ung manns alder flyktet ut fra den kommuniststyrte byen kort tid før den med reisingen av Berlinmuren i 1961 ble enda skarpere delt i to enn den hadde vært ...

Skissen viser videre at Thomas skaffet seg utdannelse i Tyskland og Sverige og England; at han i 1994 kom til Tromsø og der ble arbeidende i åtte år i Nord-Norges Ortopediske Verksted AS; at han så brøt ut og startet sitt eget verksted ...

Den viser også at Thomas i sin tid lot seg inspirere til å bli ortopediingeniør

ved at han hadde en bekjent som hadde mistet en arm under krigen ...

Bra med konkurranse ...

Thomas – som altså har noen av sin fortid i Sverige og ser for seg pensjonsalderen der, nærmere bestemt i Skåne – ser det som bra for kundene at det med hans egen verkstedetablering ble to konkurrerende aktører i Tromsø. ”Jeg tror det har vært en fordel for utviklingen. Man sier at konkurranse er bra, og det tror jeg man kan si her.”

Nå har den unge sjefsarvtager Simonsen tatt seg noen øyeblikks fri fra arbeidet, og han poengterer at han ser konkurranse som bra, han også: ”Har man konkurranse, må man levere”, sier Simonsen.

Bra med konkurranse, altså, og så er tiden for Hasse og meg inne til å besøke konkurrenten, dette Nord-Norges Ortopediske Verksted AS hvor Thomas tidligere arbeidet. Vi ankommer sammen med den kraftige mannen ved navn Fredrik Johansen, varastyremedlem i Momentum Nord; han er kommet til byen i anledning weekenden og vil benytte besøket til å få fikset litt på en av sine proteser. Oppe i etasjen treffer han en stor russer av en tekniker, en som jobber i kulissene, han heter Vadim Sjøstrand. De kjenner hverandre fra før, Fredrik og russeren, og nå omfavner de hverandre så det nær sagt knaker.

Hasse og jeg har ortopediingeniør og daglig leder Fredrik Pettersen Bergheim som vert. Han er opprinnelig fra Tønsberg, forteller han; han er en mann som etter noen år som fabrikkarbeider følte trang til å gjøre noe annet; han er nå forlengst etablert med familie her i Tromsø ...

Ansatte fra mange kanter

Og så får vi av Bergheim høre hva vi tidligere på dagen har hørt hos konkurrenten, nemlig at det er mange innflyttere til Tromsø – folk fra andre steder i Norge samt fra land som Tyskland, Nederland, Danmark og Russland – blant dem som jobber som ortopediingeniører her. ”De fleste som er blitt ansatt her hos oss de senere årene er ikke fra byen her”, sier Bergheim.

Det har med et rekrutteringsproblem å gjøre, bekrefter han, forklart med at det ikke utdannes veldig mange slike fagfolk i Norge.

Humørfyllt arbeid i Nord-Norges Ortopediske Verksted AS. Fra venstre: Ingeniørassistent Nathalie Sjøstrand, tekniker Vadim Sjøstrand samt Ortopediingeniør og faglig leder Fredrik Pettersen Bergheim.

En unge dame passer oss mens vi snakker. Hun viser seg å hete Malin Skredlund. Hun jobber i resepsjonen her i verkstedet, mens hun også er under utdanning. "Jeg har alltid visst at jeg ville bli ortopediingeniør", sier Malin, som ser en forklaring på det i at hun har en søster med et syndrom. "Jeg har alltid hatt lyst til å jobbe med mennesker."

Fint å ha Malin innenfor verkstedets vegger, med tanke på rekrutteringen, mener Bergheim. "Vi har ansatt henne for at vi skal ha en tilknytning til henne."

Her i Nord-Norges Ortopediske Verksted AS får vi bekreftet også noe annet som vi tidligere på dagen har snakket om hos konkurrenten, nemlig at fagfolkene befinner seg midt oppe i en rivende teknologisk utvikling, ikke minst hva proteser angår. "Elektronikken er på full fart inn", fastslår Bergheim.

Russeren Vadim og nordmannen Fredrik – glade for å se hverandre igjen.

En svenske å se opp til

Det finnes mange mennesker å se opp til, mange som man kan la seg inspirere av, i Momentum-miljøet. En hovedfigur i så henseende denne week-

enden er en ung svensk mann ved navn Christoffer Lindhe. Han er invitert for å holde inspirasjonsforedrag, med utgangspunkt i jernbaneulykken som, da han var

Sett og hørt i Tromsø 6.-8. mars

17 år gammel i 2006, tok fra ham begge bena og en arm, og for å fortelle om sin gryende business-karriere.

Christoffer har gjort det stort i svømming i Paralympics; han gjør sitt for at andre ulykkes- og sykdomsrammede ungdommer med forandret livssituasjon skal komme seg på bena igjen; han er en suksessrik foredragsholder; han er en nøkkemann i utvikling av nye og, mener han selv, bedre protese-produkter, en virksomhet han tror det

kan bli god butikk av; han ... Det er mye oppsiktsvekkende og inspirerende ved denne Christoffer.

Han forteller om tiden da han kom noenlunde til seg selv etter å være blitt truffet av et godstog: "Jeg visste ikke hvor jeg skulle ta veien, men da jeg fikk se filmen om Cameron Clapp, som ble mitt idol, så var det direkte som om jeg våknet til, og jeg visste da at jeg skulle ta meg tilbake og gjøre alt det han gjør."

Denne Clapp fra California hadde noen år tidligere vært utsatt for en lignende jernbaneulykke, og også han hadde mistet begge bena og en arm. Så hadde han kommet seg på bena – til inspirasjon for mange, nå for Christoffer.

Og nå er altså Christoffer selv en inspirasjonskilde for mange, hva enten de mangler en kroppsdel eller flere eller har alle kroppsdelene i behold. "Det vil jeg veldig gjerne være, til inspirasjon", kommenterer Christoffer. "Jeg håper jeg kan inspirere så mange som mulig."

Christoffer Lindhe holder foredrag.

Malin Skredlund, på vei inn i bransjen.

Ledende folk i Momentum Nord. Fra venstre: Håkon Gebhardt, Lillian Perret, Jan-Henry Søberg og Fredrik Johansen.

Helge Hjulstad – en gang bilselger, nå pastor i en pinsemøte.

østo Ortopedisenter as

Kvalitet-Mestring-Livsglede

ØSTO Ortopedisenter AS

Gartnervegen 10 | 2312 Ottestad | Tlf.nr: 62573900 | E-post: post@osto.no | www.osto.no

Etterpå sier Bakke om Lindhe: "Jeg er jo imponert over ham. Han var jo bare 17 da ulykken inntraff, jeg var 38. Han hadde bare så vidt begynt på livet."

Men hvem er den mannen som sitter der, ved bordet under middagen? Han viser seg å være en nordlending ved navn Helge Hjulstad, en mann som for mange år siden, i sin ungdom, hadde jobb som bryggesjaufer og om bord i et kullskip under lossing i Mo i Rana fikk en fot ødelagt av en bulldozer, som også befant seg om bord i lasterommet. Dermed ble Hjulstad leggamputert.

Hmmm... enda en av disse skjebnene. Og hør hva han forteller: "Jeg har vært

bilselger og jeg har vært reisende selger i kortvarer. Og for mange år siden, der jeg nå bor i nærheten av Mosjøen, kjøpte jeg et nedlagt samvirkelag og startet nærbutikk."

...og noen tok Hurtigruta hjem.

Ja vel ... Men Hjulstad har ikke vært noen gjenganger, akkurat, når Momentum-weekender er blitt arrangert? Nei, bekrefter han, og hans forklaring er først og fremst den at han er pastor i en pinsemenighet – og dermed hyppig arbeider i weekendene.

- et datterselskap av Oslo universitetssykehus HF

*Vårt mål er å skreddersy
den beste løsningen
til hver enkelt.*

Sammen skaper vi muligheter.

Sophies Minde Ortopedi AS

Besøksadr: Trondheimsvn. 235, bygg 79 · Postadr: Postboks 493 Økern, 0512 Oslo · Tlf: 22 04 53 60 · E-post: post@sophiesminde.no · Hjemmeside: www.sophiesminde.no

Rehabilitering av benamputerte på Fram helserehab

Kort ventetid

Døgn eller dag

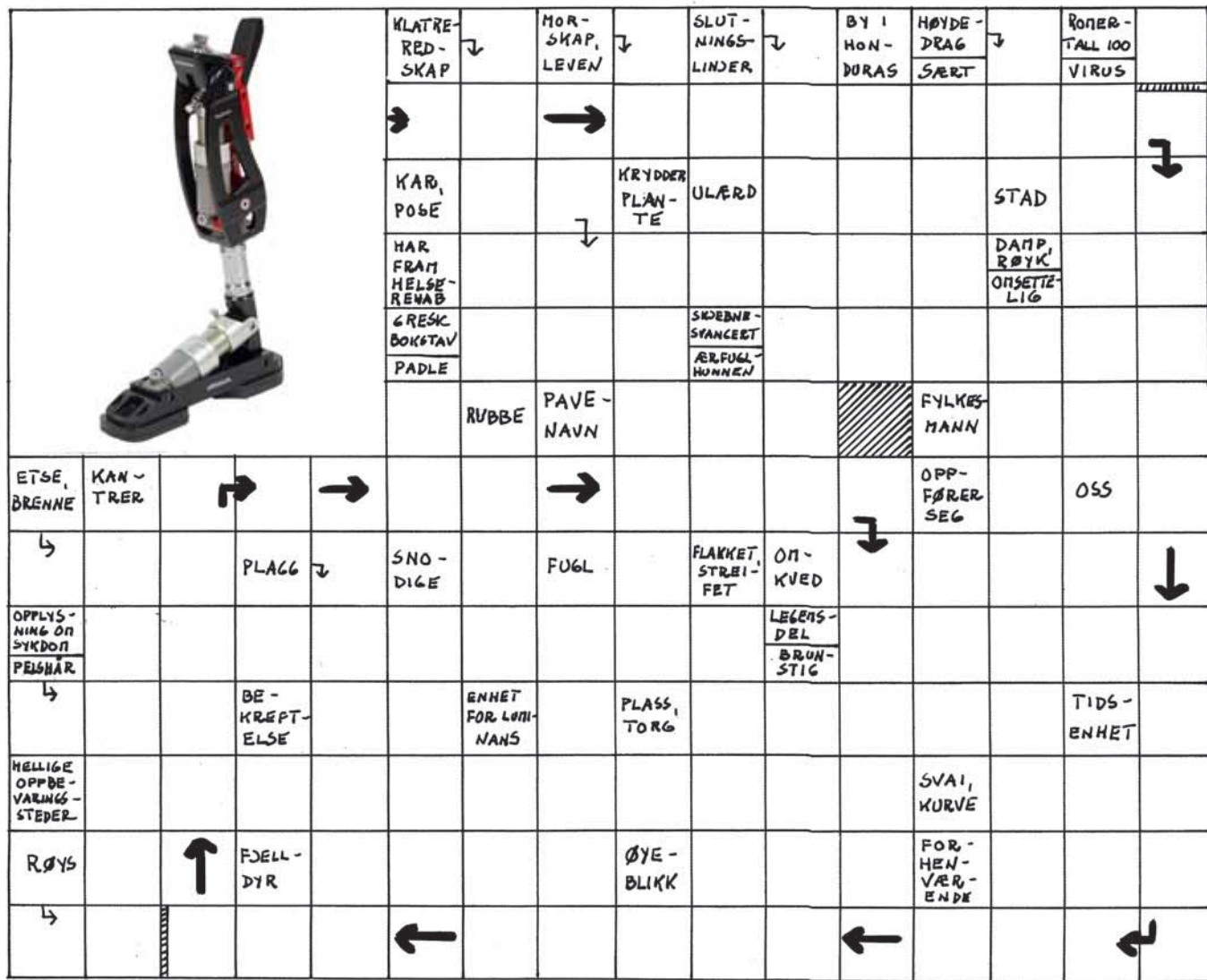
Gåskole

Fram helserehab tilbyr individuell behandling, gruppetrening, aktiviteter, undervisning, samtaler og veiledning. Våre tilbud tilrettelegges for den enkelte.

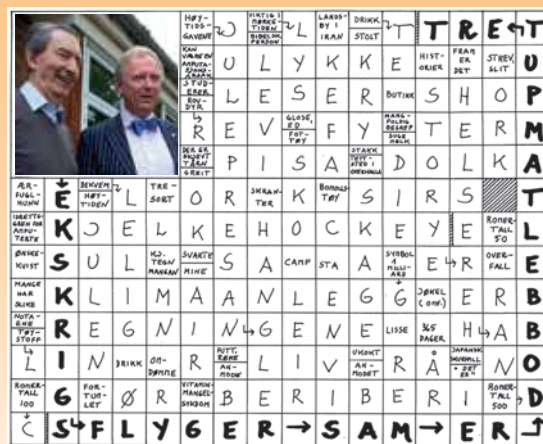
Kontakt tlf. 67 15 29 28 (kl. 9–14) Henviing sendes fra din fastlege, manuell terapeut, kiropraktor eller sykehuslege.

Fram helserehab
Rykkinnveien 100
1349 Rykkinn
www.framhelse.no

Kryssordløsning,
Momentum,
Pb 69 Skøyen
0212 Oslo

WillowWood ALPHA® SmartTemp

Kjøler deg på sommeren
Varmer deg på vinteren

Uansett klima hjelper
SmartTemp lineren deg
å holde en komfortabel
temperatur på stumpen.

Alpha SmartTemp lineren
inneholder varmeregulerende
teknologi som holder stumpens
hudtemperatur på et komfortabelt
nivå. Det blir hverken for kaldt
eller for varmt.

Release April 2014

Gjennom å regulere varmen
utsettes forekomsten av svette og
du holder deg tørr.

Kliniske studier har påvist en
betydelig økning av komfort i
hylsen og minsket hudirritasjon
forårsaket av svette.

Passer for alle aktivitetsnivå

Tilgjengelige typer for både legg-
og låramputerte.

Ønsker du å prøve? Kontakt din
ortopediingeniør

De vonde fantomsmerterne ...

Mange amputerte har forsøkt mye for å bli kvitt fantomsmerter – ikke alltid med godt resultat. Under **årsmøtet i Momentum Øst på Lørenskog** i vinter var Finn Reiestad (t.v.), anestesilege og spesialist i smerteterapi, invitert til å redegjøre for hvordan han behandler fantomsmerter. Reiestad, som har arbeidet mye ute i verden, presiserte overfor Livsglede at han kan behandle mange, men ikke alle tilfeller av fantomsmerter. Livsglede tar sikte på å skrive mer om Reiestad i en senere utgave. Foto: Hans Hekneby Reinertsen.

ORTOPRO

Èlan protesefot,
Trygg og behagelig

Mikroprosessorstyrt
hydraulisk ankel for en
enkler hverdag.

Totalleverandør av
protesekomponenter.

Vi er distributør for:

Endolite:	Karbonføtter og proteseknær.
Uniprox:	Materialer, komponenter og tilbehør.
Medex:	Protesekomponenter.
PDI:	Komplett protesesystem.
Mica:	Karbonføtter.
Alps:	Linere.
Bauerfeind:	Ortoser.

Ortopro AS,
Hardangerveien 72, 5224 Nestun, NORGE.
Tlf.: +47 55 91 88 60 - Fax.: +47 55 91 88 69
E-post: post@ortopro.no

www.ortopro.no

VI FORHANDLER OGSÅ:

- ✓Proteser
- ✓Ortoser/skinner
- ✓Innleggsåler
- ✓Karbonføtter og knær
- ✓Kompresjonstrømper
- ✓Aktivortoser

Et legesenter – men ikke nødvendigvis lett tilgjengelig

Kan det tas for gitt at de som står bak et legesenter har sørget for å gjøre det best mulig tilgjengelig for alle som kan tenkes å ville avlegge det en visitt? Tilsynelatende ikke ...

Det regjeringsdrevne nettstedet Universell utforming melder at Trondheim kommune tar noen tak nettopp for at legesentre skal bli mer tilgjengelige for alle, altså universelt utformet, og at kommunen i denne anledning har utgitt en brosjyre med tips, råd og retningslinjer for legesentre.

Nettstedet skriver:
"Brosjyren kan helt sikkert være nyttig også for andre kommuner og legesentrene deres."

Trondheim kommune selv presiserer på sine nettsider at "Det er Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsett funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) som regulerer kravet til universell utforming."

*Aktuell lesing:
"Høytsittende danske leger" på side 8 i Livsglede 3/2014.*

Parkeringsplasser, inngangsparti, skranker, venterom ... Mye å gripe fatt i for legesentre som ikke i alle henseender kan sies å være universelt utformet.
Illustrasjon: Forsiden av brosjyre som er utgitt av Trondheim kommune (kan leses på kommunens nettsider).

Gi noe tilbake - støtt Momentum

I Norge er det i dag ca. 5000 personer som mangler arm og/eller bein som følge av dysmeli, sykdom eller ulykke. Ved å støtte vårt arbeid økonomisk hjelper du oss å hjelpe flere amputerte og pårørende.

Hvorfor bør du støtte Momentum?

– du støtter en god sak og får skattefradrag fordi Momentum er godkjent som støtteberettiget organisasjon.

Slik gjør du:

Overfør din gave til Momentums konto 9235.17.01406 og oppgi "Gave" og ditt personnummer under "Beløpet gjelder" og oppgi ditt navn og adresse. Resten går av seg selv. For øvrig har det offentlige bestemt følgende for at fradragsrett skal gjelde: Samlet gave må være minst kr 500 i løpet av inntektsåret per giver. Maksimalt fradragsberettiget beløp per giver er kr 12.000 per år (du kan gi mer enn dette, men vil kun få skattefradrag for de første 12.000).

Har du spørsmål? – kontakt

Momentums administrasjonssekretær Liv Karin Søstuen, tlf 4000 4360, info@momentum.nu

Vi trenger din hjelp!

– ring Søstuen, tlf. 4000 4360 eller send e-post til info@momentum.nu, så sender vi deg et lite hefte som beskriver hvordan du går frem.

Momentum driver et omfattende landsdekkende arbeid for å gjøre hverdagen til amputerte og pårørende bedre.

Blant de mange oppgavene er besøkstjeneste/likepersontjeneste ved sykehus og opptreningscenter, store og små sammenkomster, kurs og opplæring av frivillige og tillitsvalgte, lobbyvirksomhet overfor politikere for å oppnå bedre kår, spredning av livsglede og fjerning av barrierer gjennom visning av utstillingen Livsglede, utgivelse av medlemsbladet Livsglede, drift av organisasjon nasjonalt og i fylkene.

Foto: Dag Thorenfeldt

Momentumprisen til Geir Bornkessel:

En ruvende vinner

Geir Bornkessel er en stor mann – både rent fysisk og hva innsats i Momentum angår. Under en seremoni i mars ble han hedret for denne innsatsen, ved at han ble tildelt Momentumprisen 2015, i priskategorien "Årets tillitsvalgte."

Flemming Dahl (tekst)
Hans Hekneby Reinertsen (foto)

Det manglet naturlig nok ikke på rosende ord da prisen ble overrakt. Hans Emil Møller-Hansen, medlem i Momentums hovedstyre og leder av seremonien, sa at mange gjør en god jobb, men at noe mer enn en alminnelig god jobb må til for å bli vinner av Momentumprisen.

Hensikten med prisen, presiserte Hans Emil, er "å premiere og stimulere til vedvarende, ekstraordinær innsats for amputerte. Vi ønsker flere ildsjeler som setter seg inn i brukerens situasjon og strekker seg litt lengre for sine medmennesker. Vi er meget imponert over det årets prisvinner har gjort for Momentum."

Prisvinner Geir – opprinnelig en østkantgutt fra Oslo og av 1956-årgang – ble leggamputert i 2004, som følge av en blodpropp, men med såpass dårlig resultat at han fire år senere ble amputert igjen, i kneet.

Listen over hva Geir har stått for i Momentum-sammenheng, er lang. Blant mye annet har han vært nestleder i foreningens hovedstyre og leder i Momentum Øst; han har drevet med likepersonarbeid; han har vært sentral i utvalgs- og komitéarbeid internt i Momentum; han har representert Momentum i FFO (Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon) og i Helse Sør-Øst...

I ikke minst der, i Helse Sør-Øst, har han som en sentral person i brukerutvalget kjempet for å få helsemyndighetene med på en sentralisering av amputasjonseksperisen her i landet. I den sammenheng, som i mange andre sammenhenger, har andre registrert at den fargerike Geir – som i yngre

Prisvinner Geir Bornkessel flankert av Hans Emil Møller-Hansen (t.v.) og Rune Søstuen (t.h.) som begge er medlemmer i priskomiteen

år var sjømann i innpå et tiår – er en mann som gjerne kaller en spade for en spade, og en mann som ikke gir seg lett når han er innstilt på å vinne frem.

Prisoverrekkelsen fant sted under en kurs-weekend for tillitsvalgte i Momentum, avholdt i et hotell ved hoved-

flyplassen på Gardermoen. Normalt skulle overrekkelsen funnet sted under Momentums årsmøteweekend utpå forsommeren, men Geir og hans kone Turid var i ferd med å reise til Spania for å bosette seg der, med den følge at Momentum-ledelsen fremskyndet seremonien.

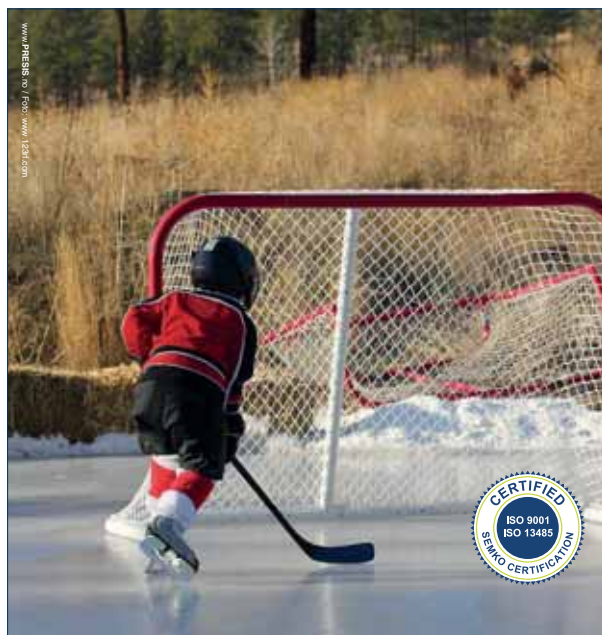
Prisvinner Geir Bornkessel, omgitt av Momentum-venner

Også Turid, som for anledningen ikke var til stede, kan vise til en aktiv Momentum-karriere, på pårørendesiden, og Hans Emil leverte under seremonien noen rosende ord også om henne.

Med prisen vel mottatt sa Geir: Jeg hadde ikke forventet dette. Men jeg setter veldig stor pris på det."

Han tilføyde at arbeidet i Momentum-sammenheng har gitt ham "mentalt påfyll jeg har hatt bruk for" – og at når man bidrar til å gi andre et bedre liv, så er det "god betaling å kjenne andres takknemlighet."

Flytting til Spania, OK, men Geir og Turid har signalisert at de ikke har tenkt å kutte forbindelsene til Momentum.

FRI UTFOLDELSE er vår spesialitet

Norsk Teknisk Ortopedi tenker framover. Vi vil være i forkant av kroppens utvikling og skal være klare den dagen nye behov melder seg. Målet er at unge brukere skal vokse og utvikle seg med sine armproteser. Med stadig bedre teknikk og fokus på hver enkelts personlige behov ønsker vi å gjøre hverdagen best mulig for unge brukere.

Vi vet mulighetene og har løsningene som gir en god funksjon

I SAMARBEID MED ORTOCARE®

Norsk Teknisk Ortopedi AS

Vikaveien 17 - Pb. 10 - 2312 Ottestad

Tlf: 62 57 44 44 - nto@ortonor.no

www.ortonor.no

BUSKERUD TEKNISK ORTOPEDI

Buskerud Teknisk Ortopedi AS
PB 3568 - 3007 Drammen

- hjelpemidler som gjør hverdagen enklere!

- Fotsenger/løpsinnlegg og spesialsko
- Ortoser og korsett
- Proteser

Besøksadresse: Ingeniør Rybergsgate 114

Tlf.: 32 80 93 93

E-post: post@bto.no

Web: www.bto.no

Momentum landet rundt

Vi er til for deg og dine. Ta kontakt!

Momentum Øst

Østfold, Oslo og Akershus
Leder:
Steinar B. Hansen
steinar@regnskapsnettet.no
T: 91 38 22 21

Likepersonkontakt:
Kristin Holter-Sørensen
kriholtorsor@hotmail.com
T: 99 71 97 56

Momentum Innlandet

Oppland og Hedmark
Leder:
Erik Haugen
erik@928.no
T: 90 04 23 79

Likepersonkontakt:
Rune Søstuen
runesostuen@yahoo.no
T: 95 96 52 42

Momentum Sør-Øst

Vestfold, Buskerud og Telemark
Leder:
Hans Emil Møller-Hansen
h-moelle@online.no
T: 90 18 38 10

Likepersonkontakt:
Hanne Thorsen
hanne.thorsen@telefast.no
T: 97 19 61 05

Momentum Sør

Aust-Agder og Vest-Agder
Leder og likepersonkontakt:
Terje Tobias Finnsådal
ttfinsaadal@marnardal.com
T: 91 59 54 66

Momentum Vest

Hordaland, Rogaland og
Sogn og Fjordane
Leder:
Anniken Jahnsen Kvaal
jahnsenkvaal@hotmail.com
T: 95 80 58 42

Likepersonkontakt Hordaland:
Marit Havre Nilssen
hnmorit@frisurf.no
T: 92 03 06 16

Likepersonkontakt Rogaland:
Elin Holen De Capitani
elin@accuratus.no
T: 98 28 33 57

Likepersonkontakt Sogn
og Fjordane:
Finn Atle Leirpoll
fin-atle@online.no
T: 95 19 50 75

Momentum Midt-Norge

Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag,
og Møre og Romsdal
Leder:
Tor Aalberg
toraal@hotmail.com
T: 46 63 06 42

Likepersonkontakt Møre
og Romsdal:
Ronny Strandbø
rs@tussa.com
T: 90 79 92 78

Momentum Nord

Nordland, Troms og Finnmark
Leder:
Jan-Henry Søberg
jan_henry48@hotmail.com
T: 91 32 65 70

Likepersonkontakt Nordland:
Per Meby
per@meby.no
T: 93 41 33 88

Likepersonkontakt Troms:
Håkon Gebhardt
haakongebhardt@gmail.com
T: 41 64 03 50

Likepersonkontakt Finnmark:
Jill Helen Nilsen
jillhnilsen@hotmail.com
T: 91 39 57 95

SPORTSKONTAKT:

Kjartan Haugen, T: 90 57 86 15
kjartan@haugen.org

PÅRØRENDEKONTAKTER:

Momentum Øst

Vigdis Hansen, T: 90 64 67 43
vigdis@regnskapsnettet.no

Momentum Innlandet

Liv Karin Søstuen, T: 47 02 10 94
livkarins@yahoo.no

Momentum Sør-Øst

Karin Møller-Hansen, T: 95 70 48 90
k.moller@online.no

Momentum Sør

Magne Nodeland, T: 47 89 84 54
mnod@online.no

Momentum Vest

Hordaland
Marit Havre Nilssen, T: 920 30 616
hnmorit@frisurf.no

Sogn og Fjordane
Sigrunn Leirpoll, T: 48 10 56 13
sigrunn-leir@hotmail.com

Rogaland
Erla Einarsdottir, T: 90 79 25 09
erla.einarsdottir@momentum.nu

Momentum Nord

Bente Gebhart, T: 41 64 03 50
b-gebhar@online.no

Bli likeperson - gi noe tilbake

Husker du ...

- Alle de spørsmålene du hadde?
- Alle utfordringene du trodde var uoverkommelige?
- At du lurte på hvor du kunne få ordnet med det ene og det andre?
- Følelsen av å være den eneste som har det akkurat slik?

Du kan nå få en nyamputert til å se at det meste ordner seg og at livet er godt.

Å møte deg kan inspirere og motivere en nyamputert til å se mulighetene fremfor begrensningene.

Enten du er amputert eller pårørende til en som er det, vil vi gjerne ha kontakt med deg.

Ta kontakt nå
Tlf 4000 4360 eller info@momentum.nu

Momentums vei inn i fremtiden

Jeg har nå vært medlem i omtrent fem år i Momentum. Selv har jeg vært amputert i litt over syv år. Inntrykket jeg hadde av organisasjonen Momentum, samt det jeg har fått erfart med organisasjonen over disse årene, har endret min oppfatning totalt, både om hva vi gjør, hvem vi er til for, hvordan vi bør gjøre det, samt hvor vi er på vei.

Kjetil Bragstad, nestleder og IT-ansvarlig i Momentums hovedstyre, har sendt Lesertorget dette innlegget.

*"Når det skjer endringer rundt oss, vel, da betyr det også nødvendigvis at det vil endre noe i oss, som organisasjon", skriver Kjetil Bragstad i dette innlegget.
Foto: Hans Hekneby Reinertsen*

Organisasjonen er nå i en omfattende omstilling. Det er noe nytt på vei. Det er noe i gjære. Det er teknologi. Det er utvikling. Det er progresjon. Det er nemlig ikke bare bedrifter og tekniske gjenstander som er i endring. Det er hele samfunnet. Det er kommuner. Det er stat. Det er personlige forhold. Det er institusjonene, ja, det er så å si alt rundt oss. Som en følge av det, vil dette også nødvendigvis innebære endringer i Momentum som organisasjon.

Momentum skal også være med videre. Momentum skal inn i fremtiden. Og når det skjer endringer rundt oss, vel, da betyr det også nødvendigvis at det vil endre noe i oss, som organisasjon, også!

Et spørsmål om å tørre

Personlig synes jeg det er spennende! For hvor er man på vei? Hvilke mål ønsker man å sette? Hvilke ambisjoner har man? Hvilke muligheter er det? Dette er viktige spørsmål med mange utrolig spennende svaralternativer jeg tenker mye på om dagen. Skal man klare å henge med og leve videre, vel, da må man tørre å tenke nytt. Man må tørre å prøve nye ting. Og man må tørre å gjøre endringer.

Dette er en sjanse å ta. Men for meg, virker det som noe positivt heller enn noe negativt. Ser man på det private næringslivet, vil de konservative, som

fremdeles holder fast på "det gode gamle" og "det trygge", etter hvert gå under. Dette er en følge av at det alltid vil dukke opp nye muligheter i fremtiden. Det er nettopp derfor innovativ utvikling og progresjon er hva det er. Det er noe nytt. Utfordringen ligger i å ligge et steg foran og imøtekomme dette gjennom disiplinert, strukturert og forutsigbart arbeid.w

Mye er gjort, mer skal gjøres

Som nestleder av Momentums hovedstyre ser jeg muligheten til å påvirke til at vi imøtekommer disse utfordringene på en positiv måte, slik at Momentum ikke bare vil bestå som organisasjon, men også evner å omstille seg på en slik måte at vi utnytter alle mulighetene vi har til det fulle. Dette gjelder både ved å engasjere nye medlemmer, oppfordre til å gripe mulighetene på alle plan i organisasjonen og legge til rette for å ha best mulig forutsetning for dette. Med andre ord, å spre livsglede gjennom det arbeidet Momentum er til for å gjøre.

Flere tiltak er gjort for å imøtekomme fremtidens ulike utfordringer, og flere vil komme. Til tross for at det vil foreligge en del arbeid med dette, er jeg sikker på at vi vil se en omfattende, dog positiv endring i fremtiden, slik at vår målgruppe får det best mulig. Jeg gleder meg!

Hovedstyret i Momentum

DR. NILS-ODD TØNNEVOLD
Styreleder
nils.tonnevold@connectum.no
T: 92 20 16 26

KJETIL BRAGSTAD
Nestleder/IT-ansvarlig
k-brag@online.no
T: 48 60 19 74

GEIR ARNE HAGELAND
Styremedlem/økonomiansvarlig
gah@funkibator.no
T: 90 97 26 82

HANS EMIL MØLLER-HANSEN
Styremedlem/likepersonkoordinator
h-moelle@online.no
T: 90 18 38 10

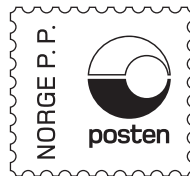
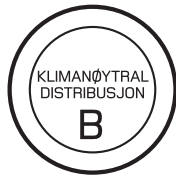
KRISTIN HOLTER-SØRENSEN
Styremedlem
kriholtesor@hotmail.com
T: 99 71 97 56

MARIT HAVRE NILSSEN
Varamedlem
hnmorit@frisurf.no
T: 92 03 06 16

ARNE WILBERG
Varamedlem
awilberg@bbnett.no
T: 41 52 40 80

Momentum
T: 40 00 43 60
info@momentum.nu

LIV KARIN SØSTUEN
Adm. sekretær
info@momentum.nu
T: 47 02 10 94

Returadresse:
Momentum
pb. 49 Skøyen
0212 Oslo

GÅ UBEKYMRET

HVOR DU VIL. NÅR DU VIL.

For første gang i verdenshistorien tilbyr Össur transfemoralt amputerte en fullt integrert proteseløsning med Bionic Technology – SYMBIONIC® LEG.

Benytter du deg av spesielle teknikker for å overvinne trapper, hellinger og ujevnt terreng? Eller unngår du slike områder helt?

Med SYMBIONIC LEG kan du gå ubekymret *hvor* du vil, *når* du vil og i tillegg på en energibesparende, behagelig og selvsikker måte. Protesens evne til å oppfatte og reagere – hurtigere enn deg selv – på om du er i ferd med å snuble er ytterligere en virkelig verdifull egenskap.

SYMBIONIC LEG består av et protesekneledd og en protesefot som begge hver for seg er programmert med en kunstig intelligens slik at den på best mulig måte forstår og reagerer på hvordan nettopp *du* vil gå. Kneets og fotens unike evne til samarbeid gjør at funksjonen blir "1 + 1 = 3".

Vil du vite mer om SYMBIONIC LEG? Kontakt Össur Nordic, tlf. 2261 5770 eller tlf. +46 18 18 22 00, eller gå inn på www.ossur.se/protes.

Hans van Dongen

"Jeg er svært fornøyd med min SYMBIONIC LEG.
– Selvtilliten min har økt enormt."

Get the free mobile app at <http://gettag.mobi>

SYMBIONIC® LEG

www.ossur.se/protes

Life Without Limitations®